Tyresö First Lady

Text: Helena Thorén Foto: Jenny Puronne Jansson

Redan som barn valde Berit Assarsson att lita till sig själv och har fortsatt gå sin egen väg. I mer än trettio år har hon suttit i kommunstyrelsen i Tyresö. Nu vill hon trappa ner på det politiska arbetet.

Hemma hos Berit Assarsson står en 2x1,5 meter stor kartong lutad mot trappräcket. Den innehåller en målning av Anders Palmér som hon ska ge sin son Björn i inflyttningspresent. Han har precis köpt hus i Rotvik. Berit har flera konstverk av Anders Palmér. Han är en favorit, men på väggarna i vardagsrummet finns också konst med motiv från Tyresö och från Mexiko. Mexiko City har hon ett särskilt kärt förhållande till, men mer om det senare.

Det finns mycket skrivet om Berit Assarssons politiska uppdrag, men den som vill veta mer om vem hon är letar förgäves. Så vi börjar från början. Berit är uppvuxen på Lilla Essingen. Luxfabriken och Primusfabriken dominerade ön under hennes barndom.

- Primushusen såg man från baksidan av det hus jag bodde i på Essinge Brogata. De anställda på Primus bodde på fabriken. Vi hade badrum och varmt vatten, men det hade inte Primusfamiljerna. Jag kommer ihåg de långa bussköerna vid de särskilda hållplatserna för extrabussar åt arbetarna på Luxfabriken.

Berits pappa var försäljare från skånska Lund. Han växte upp i en borgerlig miljö. Hennes mamma var affärsbiträde och kom från en socialdemokratisk familj som bodde i nödbostäderna som byggts under 1:a världskriget på Stadshagen. Vad påverkade dig som barn?

- Mitt hem var ett arbetarhem, men sådana begrepp fanns inte när jag växte upp. Pappa röstade på högern. Mormor var aktiv i facket, uppvuxen i de fattiga kvarteren på Fjällgatan som nu är lyxbostäder och morfar arbetade på Hornsbergs bryggeri.

Morfar byggde ett sommarhus på Västra Strandvägen i Vendelsö och Berit och hennes syster var där många somrar.

- De var så snälla och vi var de enda barnbarnen som bodde i stan. Mammas fyra systrar bodde alla i Vendelsö med sina familjer. När jag blev äldre förstod jag att pappa inte var så välkommen där för han var borgerlig och det var inte min släkt.

Släktens intolerans mot hennes pappa påverkade Berit. Tog du parti för honom när han inte accepterades för den han var?

- Ja, han var en intelligent person och jag respekterade hans uppfattning. Jag kände att det stämde nog rätt bra det pappa sa. Jag påverkades inte speciellt av mamma. Hon började rösta på Bertil Olin som många andra kvinnor. Han var en stilig karl.

Berit växte inte upp i ett politiskt hem och hon värjer sig mot koketterandet med att göra klassresa.

- Jag har aldrig fattat det. Jag tog ställning själv när jag började läsa tidningar. Det första jag blev intresserad av var utrikespolitik. När jag bodde i Mexiko City 1966-1974 var vi fyra familjer som tillsammans prenumererade på Dagens Nyheter. Jag kände att det som högerledaren tyckte var vettigt och tänkte att när jag kommer hem ska jag vara med och påverka för att ändra saker.

Berit hade varit stillsam och blyg som barn, men hade också tidigt ledaregenskaper.

- Redan som liten valde jag att lita på mig själv. Jag var duktig för då var pappa nöjd, tog tidigt ansvar och har nog alltid haft behov av att ha kontroll. Mamma var snäll, men hon kom från ett enkelt hem och fick inte ett eget självförtroende, så hon kändes inte som ett stort stöd.

Efter Fredhälls folkskola, Sankt Görans samrealskola och två år på Frans Schartaus handelsgymnasium var studieåren förbi. Det var så långt som föräldrarnas ambitioner sträckte sig. På den tiden kostade det pengar att läsa på Handelshögskolan och studiestöd fanns inte. Genom en slump började Berit som kontorsbiträdesaspirant på Utrikesdepartementets pressbyrå.

- Det gav mig möjlighet att flytta hemifrån. Vi bodde trångt. Mamma, pappa, jag och min syster i en etta. Bostadsbristen var stor i Stockholm på den tiden och UD erbjöd andrahandslägenheter till sina anställda.

Berit fick arbete på svenska ambassaden i Washington 1962. Hon skulle arbeta för pressrådet, en äldre herre. När hon kom till ambassaden fick hon veta att det skett en omdisponering. Hon skulle istället börja på handelsavdelningen.

- Pressrådet ville inte ha en 19-åring. Då kände jag mig väldigt kränkt. Jag tänkte att det hade jag klarat alldeles utmärkt.

Hösten 1962 var det nära att USA och Sovjet startade krig under Kubakrisen. De sovjetiska fartygen med kurs mot Kuba vände ute på Atlanten.

- Det var Robert Kennedy som lyckades med det där. Hans bror John F Kennedy var som en levande ikon på ambassaden i Washington. Det som hände 1963 var ofattbart. Jag minns att jag kom tillbaka från lunchen och fick veta att presidenten var skjuten och förmodligen död.

Dagarna som följde vara dramatiska. Lee Harvey Oswald arresterades snabbt och två dagar senare sköts han till döds på öppen gata av Jack Ruby.

- Det var förskräckligt med presidenten och allt, men jag var också ledsen för att en fest kanske inte skulle bli av. Dit var Jim som jag var kär i och hade börjat ett förhållande med bjuden. Festen blev en samling, men Jim kom inte.

Jim flyttade tillbaka till sydstaterna. Istället blev Paul, en lång blond katolik från San Fransisco i snygg uniform från presidentens Honorary Guard, Berits nya kärlek.

- Det var knepigt. Amerikanarna var så moraliska och hypokritiska. I USA var allt syndigt.

Utlandstjänstgöringen varade i två år. Hemma i Stockholm igen började Berit arbeta för Wilhelm Wachtmeister på politiska avdelningens tredje byrå. Hon flyttade upp till UD's paradvåning som då hade en öppning in till Sagerska palatset där Berit arbetade.

Ett år senare flyttade Berit Assarsson till Mexiko City för att bli ambassadörens handsekreterare med ansvar för bokföring. Med kreditiv från UD betalade hon hyror, löner till lokalanställda, bilar och hade en handkassa.

Det var i Mexiko Berit träffade sin man Björn, bördig från Gotland. Han kom senare samma år till sexmiljonerstaden och arbetade för Ericsson som sedan slutet av 1800-talet byggt och byggt ut

telenätet. Alla unga svenskar i Mexiko City umgicks flitigt och Björn och Berit blev snabbt ett par. De gifte sig i Mexiko City 1968. Berits hem vittnar om hur mycket de drygt åtta åren i Mexiko betydde. Soffbord med silverskrin och minnesmynt från olympiaden 1968, matsalsbord och stolar, en byrå i mexikansk kolonialstil snickrat av maken är några exempel.
Som kanslipersonal på svenska ambassader fick man inte vara gift (!). Det förväntades att Berit skulle säga upp sig.

- Men det ville inte jag. Då återkallades jag till UD i Stockholm och tvingades säga upp mig i mars 1969. Så jag blev hemmafru med hembiträde. Kan du tänka till?

Nu är ju Berit Assarsson inte den som sitter där man satt henne. Hon började istället arbeta halvtid på pastorsexpeditionen i Mexiko City, hoppade in som vikarie på ambassaden och var sekreterare i flera ideella organisationer bland annat Svenska hjälpföreningen som hjälpte svenskättlingar. Hon minns speciellt en pojke som fick chans att studera i Sverige.
1971 födde Berit en son som också fick namnet Björn. Tre år senare flyttade de hem och började leta bostad.

- Min man ville bo söder om Stockholm. Han jobbade på Ericsson i Midsommarkransen. Vi tittade runt och Tyresö låg inte så långt från Vendelsö. Radhuset i Krusboda var billigt med reglerat pris. Jag hade inte fått jobb och vi var osäkra på vad vi skulle ha råd med.

De fick inte kommunal barnomsorg för Björn. Det blev en privat dagmamma istället. Som sexåring började han på lekskolan Pärlan och gick sedan i Krusboda skola, fortsatte i Vättinge skola och gick två år på Tyresö gymnasium. Han blev sedan gymnasieingenjör i Bandhagen.

- Björn trivdes med sina lärare, men han tyckte nog inte det var så kul i skolan. Klassmamma hann jag aldrig vara. Jag jobbade 83 procent, skyndade hem för att äta middag och åkte ofta ut på politiska möten på kvällarna. Mamma flyttade till Vendelsö när hon blev ensam och var ofta barnvakt.

Berit bor kvar i radhuset trettiofyra år senare. Hon löste ut sin man när de gick skilda vägar efter fem år i Sverige.
Berit började arbeta lokalt för Moderata samlingspartiet 1974 och två år senare var hon invald i både kommunfullmäktige och kommunstyrelsen.

- I kommunstyrelsen satt två äldre herrar, Erik Magnusson som ordförande och jag för det borgerliga blocket. Det var en väldigt spännande tid. Vi hade äntligen fått en borgerlig regering. De stora frågorna då var kärnkraften och löntagarfonder.

Berit har under alla år suttit i kommunstyrelsen och där har hon fått en bra helikoptersyn på hur Tyresö utvecklats. Som hon ser det har Tyresö vuxit från en förortshåla till en kommun med en egen identitet och med fler välutbildade invånare med högre inkomster. Personligen tycker hon om att det är mycket grönt och luftigt i Tyresö, att man kommer ut från staden och ändå bor väldigt nära. Vad är livskvalitet för dig?

- Jag har inte så mycket tid med min egen livskvalitet… för mig är det att kunna spela golf i vackra landskap, att kunna gå på teater, konserter, läsa böcker och att ha vänner. Jag tycker mycket om att resa utomlands och se andra kulturer, men det vågar man väl knappt säga i dessa dagar.

Berit Assarsson har hunnit fylla pensionär. Har du tänkt trappa ner?

- Det har jag verkligen tänkt, men riktigt när vet jag inte.

Det är ännu inte bestämt vem som ska efterträda henne. Ska du vara kvar till nästa val?

- Då har jag gjort mitt. Några uppdrag, inte nödvändigtvis i Tyresö, vore trevligt att ha. Så att man håller hjärnan igång och träffar människor.

Berit är glad över att hon åstadkommit något i livet. Vilket har varit det svåraste beslutet?

- Den östra delen av kommunen utan tvekan. Det är kommunens största utmaning och har varit så sedan 1970-talet. Utbyggnaden av den kommunala servicen där kommer att kosta och ta tid. En del kommer att bli otåliga, andra kommer att försöka bromsa.

Hur vill du leva efter pensioneringen?

- Det grubblar jag på varje dag. Jag vet inte var jag vill bo, men en sak har jag tänkt: att tillbringa mer tid i varmare klimat under vintern. Jag tycker inte om mörkret. Jag får se hur länge min syster bor kvar i Kalifornien.

Till systern i Palm Springs åker Berit Assarsson i vinter. Det var tio år sedan sist.

Berit Assarsson 65 år

Kommunstyrelsens ordförande (m)

Bor: Krusboda

Familj: Sonen Björn och hans familj

Intressen: Golf, konst och musik. Gärna blues, men sitter kvar i bilen om de spelar bra rytmisk modern musik på radion. Tycker mycket om att sitta på utekaféer i Stockholm om sommaren

Senaste skiva: Rod Stewart som sjungit in fyra skivor med låtar från Great American Songbook

Favoritmat och dryck: Smakrik mat, gärna äkta mexikanska rätter med chili, bönor, ris och mjuka tortillas. Dricker gärna vin i små doser

Det visste du inte… att Berit broderat mycket och en gång i tiden sydde hon alla sina kläder, till och med cocktailklänningar i thaisiden